

njeno današnjo podobo. Za Urbančičevo je znano, da se je šolala zgolj zasebno, največ pri Lovru Pintarju. Ta je kar sam prihajal na grad Turn, kjer je Josipina, prva slovenska pianistka in skladateljica na splošno, največ živela in delovala. Njeno delovanje je bilo v največji meri literarno in jezikoslovno, na kar opozarja tudi zdajšnji avtor omenjenih not Bojan Glavina.

Vse štiri klavirske skladbe oziroma venčki, spleti, ki so objavljene (*Spominčice*, *Milotinke*, *Zoranka* in *Zordianka*), so v plesnih oblikah, *valčki* in *polke*. Namenjene so igranju v ožjem krogu, saj gre za salonsko glasbo. Njihova prva izvajalka je bila kar Urbančičeva sama. Skladbe se spogledujejo z zabavno, včasih celo plesno glasbo, nastale pa so v zadnjih letih skladateljčinega mladega življenja (1850–54). Da je bila avtorica večja v igranju (klavirja), pričajo zapisi in fakture teh skladb ter pianistično »udobje« in izbor tonalitet: Es- in Des-dur, f-mol ..., zahtevne pasaže in akordi. Uvodne *Spominči-*

ce sestavlja 6 kratkih skladb, *valčkov*; z uvodom in kodo. Skladba ima zelo malo (dinamičnih) oznak, artikulacij in uporabe pedala. Tudi *Milotinke* vsebujejo 6 *valčkov* s počasnim 6-taktnim uvodom. Gre za pretežno lirčno vzdušje z melodičnimi plesnimi utrinki. Sklepni *Zoranka* in *Zoridanka* pa sta kratki *polki* lahkotnega značaja, pri čemer je prva tehnično in interpretacijsko težja. Sama avtorica je ta celotni (klavirski) opus imenovala »glasbenke«. Njihova muzika je šopek lahkotnih zvočnih utrinkov, pri katerih očarajo čistost harmonij, plesnost melodij ter nežnost in milina izrazov. Kulturna in še posebej glasbena dediščina »non plus ultra«.

Založbo v tem glasbenem tisku zastopa Sara Prezelj, urednik izdaje je Bojan Glavina, redaktor Damijan Bogataj, notograf Anže Rupnik, grafično pripravo je oskrbela Branka Štremfelj, prvi natis (2022) pa je v nakladi 300 izvodov (zgledno) opravila tiskarna *ABC Merkur* iz Idrije. Pokroviteljica izdaje je *Občina Preddvor*.

Dr. Franc Križnar

Lidija Grkman in Špela Kermelj Kuzman, *VESELO GLASBENO RAJANJE POD LIPO ALI 1. LETNI ZMAJČKOV PLES.*

Učbenik za pouk komorne igre (godala) od 5. razreda glasbene šole. I.–III. (note), samozaložba, Ljubljana, 2021, 104 + 100 + 132 str., vsaka notna zbirka 27,90 €

Učiteljici godal, violine in violončela, Lidija Grkman in Špela Kermelj Kuzman, obe z Glasbene šole Ljubljana Vič - Rudnik, sta v samozaložbi (2021) izdali kar tri obsežne notne zbirke *Veselo glasbeno rajanje pod lipo I.–III. ali 1. Letni zmajčkov ples*, učbenike za pouk komorne igre (godal) od 5. razreda glasbene šole naprej. Gre za tri kar precej obsežne notne zbirke, ki vsebujejo tako partiture kot parte (za določene) godalne instrumente. Moto za to izdajo sta avtorici podpisali kar sami in skupaj: *Muziciranje v skupini med prijatelji je največja sreča in dar, edinstveno doživljanje, neprimerljivo z dru-*

gimi dejavnostmi. Pri tem sta obravnavali in upoštevali ter uporabili (izvirno) slovensko ljudsko glasbo, ki sta jo tako med znanimi kot med manj znanimi napevi našli na Koroškem, Notranjskem, Dolenjskem in Štajerskem (1. del), na Gorenjskem, v Prekmurju in Porabju (2. del) in v delu Primorske z zamejstvom ter v Beli krajini (3. del). Na področju godal gre zagotovo za popolno novost, inovacijo, četudi obstaja tako v svetu kot pri nas že nekaj takih poskusov; seveda povsem drugače. Tukaj sta zagotovo na prvem mestu oba odlična Madžara, etnomuzikologa in skladatelja Bela Bartok in Zoltan

Kodaly, pa tudi Romuni in drugi, pri nas pa edinstveni Igor Dekleva, seveda na klavirskem področju.

Iz sosednje Koroške lahko prisluhnemo (I. del) *Prvemu reju*, *Ovsetnemu štajerišu*, *Špacirvalcerju* in *Cvajšritu*; iz Notranjske je to *Špicpolka*; iz Dolenjske *Gredo Abrahama*, *Izidor ovčice pasel*, *Kmečki valček* in *Pokšotiš*; iz Štajerske *Mazurka* pa še en *Cvajšrit*, *Zibensšrit*, še ena *Mazurka*, *Galop polka* in *Rašpla*. Marsikaj sta obe avtorici (v partiturah) tudi pokomentirali, tem petnajstim pesmim (za godala) pa dodali še parte violin (I., II. in III.), violončel (I., II. in III.), kontrabasa in za enake (godalne) inštrumente (razen kontrabasa) še njihove solo-parte. Alternativno in iz popolnoma praktičnega vidika so dodane še opombe k zasedbam (določenih) inštrumentov: ad libitum/izpustiti, kar vse je seveda bolj pedagoški kot pa umetniški prijem. Za ta del sta avtorici uporabili izvirno literaturo, ki jo je za področja slovenske ljudske pesmi in plesa podpisal Mirko Ramovš. Tako lahko zdaj že po neke vrste kolektivnih dosežkih ugotovimo, da gre v tem naboru prvih 15 pesmi več kot verjeti tako teoriji kot praksi.

V 2. delu najdemo za področji Gorenjske in Prekmurja s Porabjem nekako izenačeno število ($16 + 8 = 24$) odbranih in uvrščenih (ljudskih) napevov: iz Gorenjske prihajajo *Ples z metlo*, *Potrkanja*, *Šuštarška*, *Štajeriš*, *Mrzolin*, še en *Štajeriš* in *Krajepolka*; iz Prekmurja in Porabja pa so uvrščene in upoštevane ter za

povsem določeno težavnostno stopnjo prirejene še naslednje (ljudske) pesmi: *Drmač*, *An*, *cvaj*, *draj*, *Točak*, *Tkalečka*, *Šamarjanka*, *Sotiš* in *Čardaš*. Tudi v tem primeru gre za čisto enako obravnavo, ki izhaja iz povsem referenčnih didaktičnih in metodoloških prijemov avtoric. Njuna jasna teorija in odlične praktične izkušnje pa zagotavljajo, da je omenjena obravnava in predstava komorne glasbe na tej ravni in stopnji popolnoma relevantna. Tudi drugi prijemi in kontinuiteta obravnavane materije so enaki kot v I. zvezku. Izbor (slovenske) ljudske glasbe iz opusa že omenjenega in upoštevanega Mirka Ramovša pa tudi.

V III. delu sta na vrsti še dve podobni, obsežni in že ljudsko izvirno zanimivi pokrajini: Primorska in Bela krajina. Naslednjih 15 pesmi pokaže, da je prvi pokrajini namenjenih 11 pesmi in priredb za godala, drugi pa 4 (skupaj torej 15 del, partitur in partov). Primorska z zamejstvom je komorno glasbeno predstavljena z naslednjimi naslovi: *Sto ljudi*, *Mazurka*, *Dopaši* (dvakrat), *Istrska mafrina*, *Oberštajer*, *Potresavka*, *Sklava*, *Rezijanska* in *Rezijanski ples* (dvakrat); iz Bele krajine pa najdemo še: *Lepa Anka*, *Črnomaljsko kolo*, *Metliško kolo* in *Tribučko kolo*. Tudi v tem delu sta didaktika in metodika enaki obema prejšnjima deloma, pri čemer pa je, seveda v skladu s pestrostjo in raznolikostjo slovenske ljudske pesmi (Mirko Ramovš) in vsemi njenimi nadgradnjami, tudi zasnova nekako enaka: vrstni red, zasedbe in notografija.

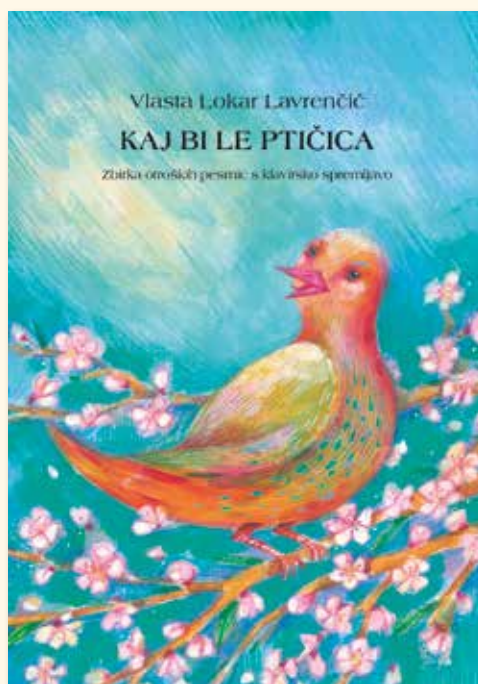
Ilustracije za vse tri zvezke je prispeval Marko Rop, likovno-tehnična urednica je bila Jana Jocif, notografijo je (računalniško) opravila kar ena od avtoric (Špela Kermelj Kuzman), predgovor, predstavitvi obeh avtoric in druga besedila je lektorirala Ana Kodelja, obema avtoricama je za parte kontrabasa svetoval Matjaž Zorko, kar trije recenzenti vseh treh zvezkov so doc. Janez Podlesnik, dr. Katarina Habe in Petra Vodopivec, urednica pa je Lidija Grkman. Vse tri notne zbirke so izšle v samozaložbi obeh avtoric (Lidija Grkman, s. p.). Gre za

še en velik in nov uspeh slovenske glasbene pedagogike, ki očitno še kako skrbi prav za prvo stopnjo tovrstnega glasbenega izobraževanja. To je izjemno pomembno, saj se tako rekoč v piramidi (slovenskega glasbenega) šolstva vse začne (in konča) prav na začetku. In če je podlaga trdna, potem ni drugega, kot pri tem vztrajati in vzgojiti še več kakovostnih berlinskih, dunajskih, Münchenskih ... glasbenikov, filharmonikov in simfonikov, kot jih že imamo.

Mag. Vlasta Lokar Lavrenčič

Ob izidu zbirk *Mala žaba sredi mlake* in *Kaj bi le ptičica*

Maja 2022 sta izšli dve notni zbirki otroških pesmic s klavirsko spremljavo. Gre za uglasbitve besedil otroških pesmic znanih slovenskih avtorjev in avtoric Anje Štefan, Barbare Menart Senica, Zvezdane Majhen, Natalije Krašna in drugih. Prva zbirka *Mala žaba sredi*

di mlake prinaša petnajst pesmic o živalih. Druga ima naslov *Kaj bi le ptičica*, v njej pa je devetnajst pesmic z različnimi tematikami.

Avtorica sem po izobrazbi glasbena pedagoginja in ne komponistka, zato se moje glasbeno ustvarjanje ne more ponašati s sodobnimi kompozicijskimi pristopi. Z izdajo notnih zbirk sem želela predvsem obogatiti nabor pevske literature, s katero bodo vzgojitelji, učitelji in glasbeni pedagogi otroke vzgajali in pripravljali na zahtevnejšo pevsko literaturo.

»Skladbice so iskrena in kvalitetna izpoved in pomenijo obogatitev slovenske glasbene zakladnice za